

De zelfcontrole BGT

Algemene toelichting bij de vragenlijst (v0.5 20072017)

Versie 0.3

Datum 20 juli 2017
Status

Colofon

	Kerndepartement IenM Dir. Ruimtelijke Ontwikkeling
	Rijnstraat 8, Den Haag
Contactpersoon	A.A. van de Ven LL.M <i>Programma- en projectmanager Geo-Informatie</i>
	alex.vande.ven@minienm.nl
Versie	0.3
Opdrachtgever	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Auteur	Alex van de Ven
Projectnummer	008

Inhoud

De zelfcontrole BGT	1
Zelfcontrole BGT	4
Ritme en regelmaat	4
PC-cyclus bronhouders	4
Het jaar 2017 nog een oefenjaar	4
ENSIA/BIG	5
ENSIA/BGT	5
De zelfcontrole BGT nader bezien	6
Uitgangspunten voor de zelfcontrole vragenlijst	6
1. Draagvlak	6
2. Kwaliteitsmanagement	6
3. Horizontale en verticale verantwoording	6
Opbouw van de vragenlijst voor de zelfcontrole BGT	7
Abstractie niveau van de vragenlijst	7
De professionele bronhouder	7
Continuïteit en procesvoering & Kwaliteitsmanagement	7
Toelichting en guidance	7
Zelfcontrole met pluswaarde	7
Scores	8
Hoe gaat het nu in 2017 werken met de vragenlijst?	8
Niet per 1 juli maar peer 15 september live	8
Ingevulde vragenlijst uploaden uiterlijk 31 december 2017	8
Bestuurlijke verantwoording	8
Te leveren inspanningen bronhouder	8

Zelfcontrole BGT

Op basis van de Wet BGT wordt er in het kader van horizontale en verticale verantwoording een methode van zelfcontrole ingevoerd.

Deze zelfcontrole BGT is vanaf medio september 2017 operationeel.

Ritme en regelmaat

De vragenlijst voor de zelfcontrole zal jaarlijks ingevuld moeten gaan worden. Per 1 juli zal de vragenlijst aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld. En uiterlijk per 31 december zal deze volledig ingevuld moeten worden geüpload. Daarna is er nog tot uiterlijk 1 mei van het opvolgende jaar de tijd de volledige verantwoordingsrapportage naar het systeem te uploaden.

PC-cyclus bronhouders

Met het hiervoor beschreven ritme wordt gepoogd aan te sluiten bij de reguliere pc-cyclus van de bronhouders.

Het jaar 2017 nog een oefenjaar

Zoals een ieder heeft kunnen constateren is het niet gelukt de vragenlijst voor de BGT per 1 juli 2017 live te zetten. Het streven is er nu op gericht dit per (of rond) 15 september 2017 te realiseren. Het invullen en uploaden van de vragenlijst BGT vergt weinig inspanning aan de kant van de bronhouder. Wij achten het uiterlijk 31 december 2017 uploaden van de ingevulde vragenlijst BGT zeker haalbaar.

ENSIA/BIG

Door de samenwerkende partners BZK, SZW, BZK en VNG/KING, alsmede ICTU is een toezichtgereedschap ontwikkeld om op bronhouderniveau de implementatie van de BIG (baseline informatieveiligheid gemeenten) te monitoren. Deze monitor heeft de vorm van een zelfevaluatie gekregen die primair wordt ingezet voor de interne horizontale verantwoording. De rapportage van de zelfevaluatie gaat vergezeld van een verklaring. Een externe audit op de resultaten van de zelfevaluatie en de verklaring dient extra zekerheid te verschaffen.

Na de horizontale verantwoording wordt er ook verticaal verantwoording afgelegd over het gevoerde informatieveiligheidsbeleid. Dit ten behoeve van de verschillende verticale toezichthouders vanuit BZK, SZW en IenM.

IenM neemt deel aan het programma ENSIA. In het kader van het toezicht met betrekking tot de informatieveiligheid bij bronhouders, zijn onderwerpen uit de BGT (en BAG) die aan informatieveiligheid raken overgeheveld naar ENSIA/BIG zelfcontrole en worden daar dus ook uitgevraagd. Denk hierbij aan zaken over back-up en uitwijk.

ENSIA/BGT

Voor de BGT zelfcontrole wordt gebruikt gemaakt van de gereedschappen van ENSIA. Als domein van toezicht blijft de BGT uiteraard functioneren onder aansturing van IenM. En dat geldt voor alle BGT bronhouders.

De zelfcontrole BGT nader bezien

De vragenlijst zelfcontrole BGT is ontwikkeld door IenM in samenspraak met SVB BGT. In de periode augustus oktober 2016 is de werking van de vragenlijst getest in een pilot binnen het programma ENSIA. Een zevental bronhouders is met de vragenlijst aan het werk geweest en de ervaringen met IenM gedeeld. De evaluatieresultaten zijn verwerkt in 4^e versie van de vragenlijst (20122016). Deze versie is in januari 2017 besproken met een grote groep gemeenten. De nu voorliggende versie is nr. 06 (26072017). Hierin zijn weer veel ervaringen verwerkt. Wij menen dat dat versie 0.6 op een groot draagvlak bij gemeenten mag rekenen.

Uitgangspunten voor de zelfcontrole vragenlijst

1. Het nieuwe instrument dient voldoende draagvlak in het veld te hebben;
2. Het dient een bijdrage te leveren aan het interne kwaliteitsmanagement;
3. Het dient geschikt te zijn voor zowel horizontale als verticale verantwoording;
4. Het mag geen onnodige toezichtdruk genereren.

1. Draagvlak

Door het veld te betrekken bij de ontwikkeling van de vragenlijst zelfcontrole en te luisteren naar de wensen, is gepoogd een instrument te ontwikkelen waarvan bronhouders kunnen zeggen dat het 'hun zelfcontrole' is.

2. Kwaliteitsmanagement

De vragenlijst richt zich met name op de governance van de BGT binnen de organisatie van de bronhouder. Zijn en worden de noodzakelijke randvoorwaarden voor een adequaat functionerende BGT-administratie ingevuld en worden deze waar nodig onderhouden en geactualiseerd. Hiermee wordt op governanceniveau een kwaliteitsbeeld geschetst. De bronhouder kan hier zijn voordeel mee doen.

3. Horizontale en verticale verantwoording

Net als bij ENSIA/BIG is ook bij de zelfcontrole BGT als belangrijk uitgangspunt genomen, dat voor de verticale verantwoording gebruikt gemaakt wordt van hetgeen ten behoeve van de horizontale verantwoording is opgesteld en geschreven.

Met deze handelwijze wordt gevolg gegeven aan een dringend verzoek van uit het veld om te trachten de toezichtdruk waar mogelijk te beperken en de werkwijzen van verschillende toezichthouders te kalibreren. IenM kan zich voorstellen dat IPO en UvW hierin mee kunnen gaan, voor zover hier relevant.

Met de geüploade ingevulde vragenlijst wordt de bronhouder in staat gesteld vanuit het systeem aan de hand van een modelrapportage een bestuurlijke rapportage te genereren. Deze bestuurlijke rapportage is primair bestemd om intern horizontaal verantwoording af te leggen. Secundair wordt dezelfde rapportage aangewend om verticaal verantwoording af te leggen aan de toezichthouder IenM. En hiermee wordt door de bronhouder dan voldaan aan een wettelijke verplichting.

In de rapportage wordt naast de bestuurlijke verantwoording een grafiek opgenomen waarin de scores van de bronhouder 'in één oogopslag' worden gepresenteerd.

Opbouw van de vragenlijst voor de zelfcontrole BGT

nr	Hoofdcategorie
1.	Borging proces
2.	Actualiteit
3.	Volledigheid
4.	Juistheid

Abstractieniveau van de vragenlijst

De vragen bewegen zich op het niveau van governance. Getracht wordt informatie boven tafel te krijgen over de invulling van randvoorwaarden met betrekking tot procesinrichting, procesuitvoering en procesonderhoud voor het adequaat kunnen voeren van de BGT-administratie.

De vragenlijst is niet op zoek naar operationele informatie. Dergelijke informatie is natuurlijk ook belangrijk om een beeld te krijgen van het reilen en zeilen van een BGT-administratie, maar deze wordt op andere wijze verkregen. Daar komt bij, dat IenM de toezichtdruk niet onnodig wil opvoeren.

De professionele bronhouder

Wil de bronhouder in control blijven op de eigen huishouding, waaronder ook de zorg voor de BGT, dan zal gezorgd moeten worden voor professioneel bestuur en professionele uitvoering.

Natuurlijk zijn er veel argumenten waarom het bij de ene bronhouder zus is en bij de andere bronhouder zo is georganiseerd en geregeld (of niet). IenM wil bij het toezicht BAG de bronhouders benaderen als volwassen organisaties met een adequaat niveau van professionaliteit. Hieraan wordt ook het systeem van beoordeling gekoppeld. Bij elke vraag van de zelfcontrolelijst kunnen punten worden gescoord.

Continuïteit en procesvoering & Kwaliteitsmanagement

Bij de opbouw van de vragenlijst zijn, het is al eerder gemeld, de bronhouders actief betrokken. De bronhouders hebben heel actief meegewerkt aan het tot stand komen van de vragenlijst in de huidige vorm. In de lijn en de structuur van het instrument zelfcontrole is dit logisch te noemen

Toelichting en guidance

De vragenlijst is voorzien van een toelichting bij de vragen en een guidance die de reikwijdte van de antwoorden verheldert.

Zelfcontrole met pluswaarde

Bij de vragen zijn naast de antwoorden ook tekstvakken opgenomen waarin de bronhouders de gegeven antwoorden kunnen onderbouwen en waarin kan worden aangegeven welke verbeteracties gepland zijn. Bedoelde tekstvakken zijn qua inhoud vrij, maar niet vrijblijvend om al of niet te gebruiken.

De inhoud van deze tekstvakken vormt een belangrijk deel van de rapportage die uit het systeem kan worden gegenereerd. Daarmee speelt het ook een grote rol in de interne horizontale verantwoording over het gevoerde BGT-beleid en de verticale verantwoording aan de toezichthouder IenM.

Het belang van een verstandig gebruik van deze tekstvakken is hiermee dus evident. Hiermee wordt aangegeven dat bronhouders op een goede manier

verantwoording willen afleggen over het gevoerde BGT-beleid, zowel horizontaal als verticaal.

Scores

Om de prestaties van de bronhouder met betrekking tot de BGT-administratie te kunnen benchmarken tegen die van andere wellicht vergelijkbare bronhouders, is een scoremethodiek aan de vragenlijst verbonden.

Per vraag kunnen 10 punten worden gescoord. In totaal kunnen 150 punten worden gescoord als alle vragen met ja worden beantwoord. Dat zou ideaal zijn.

Voor het eerste jaar dat deze enquêtemethode wordt toegepast, wordt 'de lat' op 75% gelegd. Wanneer door de blokken heen gemiddeld op of boven die 75% wordt gescoord, is dat goed. Zit de gemiddelde score daar onder, dan kan sprake zijn van aandachtspunten.

Aan het einde van de eerste ronde zal worden geëvalueerd of de scoremethodiek goed heeft gewerkt en een goed beeld geeft van de prestaties.

Hoe gaat het nu in 2017 werken met de vragenlijst?

Niet per 1 juli maar per 15 september live

De vragenlijst BGT zal per 15 september 2017 openstaan. Het is aan de ENSIA-coördinator bij uw organisatie om de BGT-vragen uit te zetten bij de meest geëigende BGT-collega.

Ingevulde vragenlijst uploaden uiterlijk 31 december 2017

Wanneer de BGT-collega's alle vragen hebben ingevuld en de toelichtingen erbij hebben geschreven kan de coördinator ervoor zorgdragen dat deze naar de centrale database van ENSIA worden geüpload. Dit dient uiterlijk 31 december 2017 te geschieden. Eerder mag altijd.

Bestuurlijke verantwoording

Wanneer de vragen ingevuld en wel is geüpload naar de database van ENSIA, stelt het systeem een conceptverantwoordingsrapportage ter beschikking. Deze kan vanuit het systeem worden gedownload.

Het is de bedoeling dat de paragraaf bestuurlijke verantwoording door de bronhouder wordt ingevuld. Horizontaal legt het dagelijks bestuur verantwoording af aan het algemeen bestuur. Verticaal doet het dagelijks bestuur dat aan de toezichthouder IenM. Het document wijst zichzelf.

De verantwoordingsrapportage dient uiterlijk 1 mei 2018 naar de centrale database van ENSIA te zijn geüpload. Ook hier geldt, eerder mag ook.

Te leveren inspanningen bronhouder

We gaan er van uit dat de vragenlijst BAG, inclusief de hierbij horende toelichtingen, ongeveer binnen één dag ingevuld moet kunnen worden. De verantwoordingsrapportage opstellen zal ook ongeveer een dag in beslag nemen. Deze laatste zal echter wel een wat grotere doorlooptijd hebben, omdat hier nog besluitvorming door het dagelijks bestuur aan vastzit.

Voor inhoudelijke vragen over de vragenlijst kan contact worden opgenomen met IenM: baginspecties@ienm.nl of Alex van de Ven LL.M onder 0627020617

Voor vragen over de werking van tool kan contact worden opgenomen met ICTU: ensia@ictu.nl.

Voor vragen over implementatie en alle overige vragen: ensia@kinggemeenten.nl.